

تحلیل مختصر در مورد تقلیل ارزش پول افغانی

خبری در رسانه های داخل کشور منتشر شد که پول افغانی در مقابل دالر ارزش خود را ازدست داده است، چندی قبل ارزش پول افغانی مقابل یک دالر 45 افغانی بود و در چند روز اخیر ارزش پول افغانی پائین آمده و اکنون 49 افغانی به یک دالر در مارکیت آزاد معاوضه میشود. پارلمان افغانستان تقلیل ارزش پول افغانی را جدی تلقی کرده و وزیر تجارت را احضار نمود که تقلیل ارزش پول افغانی را در ماکیت پولی به اعضای پارلمان توضیح نماید. آقای احدی اظهار داشت که: " به عقیده وی دلیل تنزیل نرخ افغانی در برابر اسعار خارجی (نرخ ارزهای خارجی) تنش های سیاسی اخیر در کشور است."

قبل از اینکه در مورد تقلیل ارزش افغانی بحث شود بانیست خاطر نشان نمود که مسئول سیاست های پولی و نگهداشت ارزش پول افغانی به مقابل اسعار خارجی بانک مرکزی یک کشور است که در این صورت دافغانستان بانک وظیفه بانک مرکزی کشور را به عهده دارد نه وزارت تجارت و بانیست رئیس و یا شخص مسئول بانک مرکزی به پارلمان حاضر و در مورد علت و سبب تقلیل ارزش پول افغانی توضیحات ارائه میکرد.

اظهارات اخیر آقای احدی در پارلمان تقلیل ارزش پول افغانی را صرف به یک عامل بسنده نمود که آن عبارت از جنبه روحی ارزش افغانی را بیان کرده و اضافه نمود که نظر به تشنجات سیاسی تقلیل ارزش پول افغانی در مارکیت بوجود آمده است یعنی در اثر تشنجات سیاسی که در کشور رونما شده مردم اعتماد خود را در مقابل پول افغانی ازدست داده که این اظهارات شان بیشتر جنبه سیاسی هم دارد.

تقلیل ارزش پول افغانی عوامل مختلف دارد که ما اندکی بعد صرف چند عامل آنرا توضیح میکنیم ولی قبل از اینکه در این مورد تذکرات ارائه شود بانیست از همه اولتر بانیست اظهار داشت که بانک مرکزی در اخذ تصمیم راجع به استقرار ارزش پول آزادی تام دارد و تحت تاثیر سیاست حکومت مرکزی نمی باشد و هدف از سیاست های پولی بانک مرکزی میکانیزم توازن معیار تبادل به اسعار خارجی و همچنان معیار توازن با امتعه اقتصادی و خدمات در جامعه است و بانک مرکزی بانیست برای جلوگیری از نوسان ارزش پول افغانی وسایلی در دست داشته باشد که توسط آن بتواند از تقلیل ارزشی پول حتی الامکان جلوگیری نماید.

نخست ما دونوع ارزش پولی را تفریق میکنیم:

اول : ارزش اسمی و یا حسابی پول - ارزش حسابی پول توسط اعداد حسابی تعیین شده مانند یک افغانی , ده افغانی , صد افغانی و یا یک هزار افغانی که به روی صفحه بانک نوت چاپ شده است و تقلیل ارزش حسابی پول صرف به عمل تبادل و داد و گرفت کمک میکند ولی مشکل تقلیل ارزش پول را به تنهایی حل کرده نمی تواند:

دوم : ارزش اقتصادی یا مادی بانک نوت است و ارزش اقتصادی بانک نوت که با یک مبلغ معین چه مقدار متاع اقتصادی و خدمات تعویض شده میتواند و یا به عباره دیگر قابلیت تبادل پول با متاع اقتصادی در یک محل معین و زمان معین را دارد .

برمیگردیم به بعضی عوامل دیگری که باعث تقلیل ارزش پول افغانی شده .

اول : چون اقتصاد افغانستان متکی به کمک و حمایه جامعه جهانی است و رشد و فعالیت های اقتصادی کشور یک رشد کاذب است و پروژهای بازسازی جامعه جهانی است که فعالیت های اقتصادی را به جریان آورده و اگر این کمک ها قطع گردد افغانستان به یک بحران عمیق اقتصادی دچار میشود و این بحران اقتصادی بالای ارزش افغانی تاثیر کرده و به تدریج پول افغانی ارزش خود را به مقابل اسعار خارجی از دست میدهد.

دوم: اقتصاد افغانستان یک اقتصاد وارداتی است که سالانه همسایه های ما بخصوص پاکستان در حدود دو میلیارد دالر و ایران یک میلیارد دالر به افغانستان و آنهم اشیاء و امته استهلاکی را به افغانستان وارد میکنند و در مقابل صادرات افغانستان در کشور های همسایه سه الی چهار صد ملیون دالر است که این امر یک نابرابری اقتصادی را بوجود آورده و یک خلاء و یا کسری بلانس تادیات بین المللی را بوجود میاورد و بالای ارزش افغانی تاثیر وارد میکند.

سوم : جامعه بین المللی در ظرف چند سال آینده بخصوص امریکاه و همچنان قوای ائتلاف جهانی که به منظور مقابله باشبکه های تروریستی طالبان و القاعده در افغانستان از مدت ده سال است که

مصرف جنگ اند , و اخیرا اعلان نمودند که تا سال 2014 امریکاه و متحدین غربی آن قوای نظامی خود را بکلی از افغانستان خارج میسازند و امریکاه سی و سه هزار عساکر خویش را تا سال 2012 از افغانستان به کشورش بر میگردداند و فعالیت نظامی قوای خارجی در آینده محدود به تربیه عساکر افغان خواهد شد و برون رفت قوای خارجی بالای اقتصاد افغانستان تاثیر مهم دارد و ارزش افغانی را در مارکیت پولی ضعیف میسازد.

چهارم : افغانستان در یک حالت اضطراری قرار دارد که هر روز وضع سیاسی , و اجتماعی بدتر شده میرود و حتی کوشش های جامعه جهانی را به یاس مبدل ساخته است و از نگاه روش سیاسی کشور روبه قهقراست و نارسائی ها و تنش های خطرناک سیاسی میان هر سه قوای سیاسی , مقننه و قضائی نیز یک تاثیر روحی و روانی بالای اقتصاد داشته و اعتماد مردم را مقابل پول افغانی ضعیف میسازد و مردم سعی میکنند که افغانی را به اسعار خارجی که از نگاه اقتصادی با ثبات است موعضه نمایند.

البته عوامل دیگری هم وجود دارد که باعث تقلیل ارزش پولی میشود مانند سیاست انفلاسیون و نشر پول که پشتوانه اقتصادی ندارد و عدم سرمایه گذاری خورد و بزرگ برای بهبود وضع اقتصادی کشور که ما در آینده در این موارد بحث خواهیم نمود .

در مورد سیاست های پولی چندین مضمون از همین نویسنده در تارنما های مربوط افغانستان و نشرات بیرون مرزی مانند هفته نامه امید و کاروان و غیره رسانهها به نشر رسیده :

1- بحران وضع پولی در افغانستان

2- ریفورم پولی در افغانستان

3- تقلیل ارزش پول افغانی به حیث یک حربه نظامی و سیاسی.

4- بانک نوت جدید قدم اولی برای ریفورم پولی

مینمود